

Öğretim Elemanları Gözüyle Yabancı Dilde Eğitim ya da Yabancı Dil Eğitimi?

Yrd. Doç. Dr. F. Özlem SAKA

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yabancı Diller Eğitimi Bölümü

ozlemsaka@akdeniz.edu.tr

ÖZET:

Ülkemizde mühendislik eğitimi kimi üniversitelerde İngilizce, kimisinde belli oranda İngilizce, belli oranda Türkçe, kimisinde de Türkçe olarak uygulanmaktadır. İngilizce eğitim yapan bölümler oldukça yüksek puanla öğrenci kabul etmektedir ve bu bölümlerdeki eğitimin, yabancı dilde yapıldığından en iyi olduğu düşünülmektedir. Diğer taraftan eğitim dilinin Türkçe olması gerektiğini savunan bir kesim de vardır. Bu üniversitelerden mezun olan mühendisler, ülkemizdeki iş yerlerinde çalışacaklarına göre İngilizce eğitim görmek zorunda olmaları bir çelişki gibi görünmektedir. Ayrıca bireyin özellikle de teknik bilgileri içeren alanları kendi anadilinde daha iyi anladığı ve daha rahat kavramlaştırdığı da bilinen bir gerçektir. Diğer taraftan da Elektrik- Elektronik gibi bir alanda İngilizce bilmenin gerekliliği de yadsınamaz. Bu çalışmada, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümlerinde çalışan öğretim elemanlarının bu çelişkili duruma bakış açısı irdelenmiştir. Bu amaçla bölüm elemanlarına e- mail yoluyla bir anket gönderilerek görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulgular SPSS’te incelenmiş, çıkan sonuçlar değerlendirilerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Mühendislerin Eğitimi, Yabancı Dilde Eğitim, Yabancı Dil Eğitimi, Özel Amaçlı İngilizce Öğretimi

1.Giriş

Teknik alanlarda özellikle de mühendislik eğitiminde yabancı dilin gerekliliği tartışılmaz. Bilim ve teknoloji öylesine hızla ilerlemektedir ki mühendislik bilimiyle ilgilenenlerin bu gelişmeleri takip edebilmek için yabancı dil bilmesi bir zorunluluktur. Mühendislik alanında eğitim veren öğretim elemanları, bu alandaki öğrenciler ve sürekli gelişme içinde olmayı planlayan mühendisler yabancı kaynaklardan ve internetten en yeni bilgilere ulaşmalıdırlar. Mühendislik Fakülteleri bu hedeften yola çıkarak öğrencilerinin bu gereksinimlerini gidermek için farklı yollar denemektedir. ODTÜ, Boğaziçi gibi üniversitelerin bütün fakültelerinde, bazı üniversitelerin

Mühendislik Fakültelerinde İngilizce eğitim yapılmaktadır. Bazı bölümlerde belli oranda İngilizce, belli oranda Türkçe eğitim verilmektedir. Bir diğer grupta da eğitim dili Türkçedir. Yabancı dille eğitim yapanlar, alanın dışa bağımlı olduğunu, bu alandaki bilgilerin yabancı dilde yazılmış kaynaklarda yer aldığını, öğrencilerin ulaşabileceği Türkçe kaynakların olmadığını, bu nedenle yabancı dilde eğitim verilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bu uygulamanın bir başka nedeni de yükseköğretim kuruluşlarının yabancı öğrenci çekerek gelir kaynaklarını artırma, uluslar arası akreditasyon alabilme ve mezunlarının küreselleşme sürecinde başka ülkelerde daha kolay iş bulmasını sağlama gibi nedenler olabilir [1]. Belli oranda Türkçe, belli oranda İngilizce eğitim veren fakülteler mühendis adayının alanına her iki dilde de sahip olması gerektiğini düşünerek programlarını çeşitlendirmektedir. Tabii bu durum dersi veren öğretim elemanının yabancı dil yeterlik düzeyine de bağlıdır. Türkçe eğitim veren fakülteler ise yabancı dilin önemini kabul etmekte, öğrencilerinin yabancı dil öğrenmeleri için çaba harcamakta ancak alan derslerini Türkçe verme konusunda ısrar etmektedir.

Ülkemizde uygulanan bu 3 farklı sistem sürekli tartışılmaktadır. Mühendislik alanında çalışan kimi öğretim üyeleri kendilerine göre haklı nedenlerle yabancı dilde eğitimi savunurken, dilciler, eğitimciler ve anadilinde eğitimi destekleyenler yabancı dilde eğitimin sakıncalarından söz etmektedirler. Atatürk 1932’de bir bildirisinde ‘Batı dillerinin hiç birinden aşağı olmamak üzere, onlardaki kavramları anlatacak keskinliği, açıklığı haiz Türk bilim dili terimleri tesbit edilecektir’ diyerek [2], bilim dilinin Türkçe olması gerektiğini vurgulayan ilk kişidir. Gökçora [3], Türkçe ne kadar çok bilim dili olarak kullanılırsa, kültür, müzik, edebiyat, sözlü-yazılı-görüntülü yayın olarak güçlü ve tekili bir dil olursa,

Türk kültür varlığı olan dilimiz de o kadar uzun korunacak ve yaşayacaktır diyerek Atatürk'ü desteklemektedir. Yabancı dilde eğitim özellikle ilköğretim çağındaki çocukların psikolojik ve sosyal gelişimine uygun olmadığından [4], Anadolu Lisesi birinci kademedeki uygulanan yabancı dilde fen ve matematik dersi uygulamalarına son verilmiştir. Ayrıca özellikle de bilim ve teknoloji gibi alanlarda yapılan eğitim yabancı bir dilde verildiğinde anlaşılması daha zorlaşır. Ergenç [5], bir sözcüğü içselleştirmenin yolunun anadilinden geçtiğini, anadilde var olan sezgisel bilgilerin yabancı dilde geçerli olmadığını, beyinde çağrışımlar yoluyla kavram ağında yerini bulamayacağını ve yeni düşüncelerin oluşumunda yol oynayamayacağını belirtmektedir. Yabancı dilde eğitim görenlerin kavram kargaşası yaşamaması bu nedenledir.

İçen [6], yabancı dille eğitim yapan okulları, sınıfları içinde sürekli ve tutarlı bir karşılıklı iletişim olmaması açısından eleştirmektedir. Öte yandan Ergenç [5], bilim dili kavramının yanlışlığından söz etmekte ve bilimin evrenselliğinin yalnızca kavram boyutunda olduğunu, bilim üreten her toplumun bu evrensel kavramları karşılayacak terimleri kendi dilinde türetebileceğini söylemektedir. Ayrıca bilimsel düşünme dilinde yaratıcılığın sağlanmasının, bilim üretiminin ve eğitiminin anadilde olmasıyla mümkün olduğunu vurgulamaktadır. Ergenç'e göre [5], anadilde içselleştirilen kavramlar, yetkin olunan bir yabancı dilde kolayca dile getirilebilir. Yabancı dilde eğitim yapan üniversitelerde öğrenciler dil gücünü yaşamakta bu güçlük ancak üçüncü ve dördüncü sınıflarda hafiflemektedir [7]. Bu tür üniversitelerde öğrencilerin dili işlevsel olarak kullanmak yerine konuları tümce tümce ezberledikleri gözlenmektedir [8]. Aktarılan bilgi anadilde bile % 100 verime ulaşamazken, bir de bu süreç yabancı dilde gerçekleşirse, aktarılanı anlamak yerine iki dil arasında çeviri süreci ortaya çıkmaktadır [9]. Öte yandan öğretene açısından da durum hiç farklı değildir. Öğreten kişinin bilgi düzeyi ne olursa olsun, bu bilginin öğrenciye ulaşması kişinin ifade yeteneğine bağlıdır ve bu ifade yeteneği en geniş sınırlarına anadil sayesinde ulaşır [9]. Ayrıca, yabancı dil yetersizliği öğrencilerin hem o yabancı dilde yazılmış olan kitapları anlamasını, hem de ders ve sınavlar

sırasında düşüncelerini anlaşılır bir biçimde ifade etmesini engeller [10].

Eğitim dili Türkçe olan bölümlerde de öğrencilerin yabancı dili öğrenmeleri için çaba harcanmakta, alan derslerinin yanında alanla ilgili yabancı dil dersleriyle program zenginleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu dersler kimi bölümde alan uzmanları tarafından, kimisinde de yabancı dil öğretim elemanları tarafından uygulanmaktadır. Bilim ve teknikle ilgili alanlarda yayınlanan kitapların yabancı dilde oluşu ve bu durumun öğrencileri dili daha iyi öğrenme gereksinimiyle karşı karşıya bırakması yabancı dil öğretmenlerini modern bilimsel İngilizcenin özelliklerini araştırmaya itmiştir [11]. Yabancı dil öğretimi kapsamında yer alan özel amaçlı dil öğretimi programları farklı meslek alanlarındaki öğrencilerin buldukları alanla ilgili konularda yabancı dil yeterliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Özel amaçlı yabancı dil içerik ve yöntem açısından dil öğrenenlerin o dili öğrenme nedenlerine bağlıdır [12]. Teknik alanlarda öğrenim gören öğrenciler, yabancı dil öğretimi programları, alanlarıyla ilgili içerik üzerine kurulu olduğunda daha fazla güdülenmektedirler [13]. Ancak bu programların hedefine ulaşması için yönteminin, içeriğinin ve bu dersleri verecek kişilerin alan ve dil öğretimi konusunda bilgili olması gerekmektedir.

Yabancı dilde eğitim bütün boyutlarıyla tartışılmasına karşın, hala özellikle de pek çok Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümünde uygulanmaktadır. Bu çalışma, üniversitelerin Mühendislik Fakültelerindeki Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümlerindeki öğretim elemanlarının yabancı dilde eğitim konusundaki görüşlerini öğrenmek için planlanmıştır.

1.1.Problem

Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarının görüşlerine göre Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümlerinde eğitim dili ne olmalıdır?

1.2.Alt Problemler

1. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından mühendislik sektöründe yabancı dil

- bilmenin önemli olduğuna inananlarının oranı nedir?
2. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından yabancı dilde eğitimle öğrencilerin daha donanımlı yetiştiğine inananlarının oranı nedir?
  3. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından yabancı dilin mesleki gereksinimler için değil, küresel dünyada yer almak için önemli olduğuna inananlarının oranı nedir?
  4. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından alınan mühendislik eğitiminin yabancı dil bilmekten daha önemli olduğuna inananlarının oranı nedir?
  5. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından yabancı dille eğitim yapan kurumlardan mezun olanların daha çabuk ve kolay iş bulduklarına inananlarının oranı nedir?
  6. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından alandaki bilgilerin yabancı dilde verildiğinde öğrencilerin kavramlaştırma zorluğu çektiğine inananlarının oranı nedir?
  7. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından yabancı dilde eğitim yapmanın gereksiz olduğuna inananlarının oranı nedir?
  8. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından mühendislerin çalışma alanlarında ve iş yerlerinde yabancı dile gereksinim duymayacaklarına inananlarının oranı nedir?
  9. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından yabancı dille eğitim gören mühendislerin alanda daha başarılı olduğuna inananlarının oranı nedir?
  10. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından

mühendislik eğitiminin belli oranda Türkçe, belli oranda yabancı dilde yapılırsa mühendis adaylarının daha iyi yetişeceğine inananlarının oranı nedir?

11. Yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmüş öğretim elemanlarından mühendislik eğitiminin Türkçe yapılması ancak alanla ilgili konuları içeren yabancı dil derslerinin verilmesi gerektiğine inananlarının oranı nedir?

2.Yöntem

Bu çalışma, Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümlerinde çalışan öğretim elemanlarının yabancı dilde eğitim konusundaki görüşlerini ortaya koyan betimsel bir taramadır. Konuyla ilgili uzman görüşü alınarak hazırlanan bir anket, elektronik posta yoluyla Türkiye'deki devlet üniversitelerindeki Mühendislik Fakültelerindeki 49 Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümüne gönderilerek, öğretim elemanlarından ankete katılımları istenmiştir. Çalışmacıya geri dönen anket sayısı 50 olduğundan araştırmanın çalışma grubu ankete katılan 50 kişidir. Elde edilen sonuçlar bu 50 veri üzerinden değerlendirildiği için sınırlı kalmıştır. Ayrıca yurt dışında ve yurt içinde öğrenim gören öğretim elemanlarının bu konudaki görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına bakmak için kay kare uygulanmıştır ama araştırmanın kapsamı sınırlı olduğu için iki grup arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Sorulara verilen yanıtlar frekans yüzde yöntemiyle karşılaştırılmıştır.

Çalışma grubunun yurt içinde ya da dışında öğrenim görme (lisans, yüksek lisans ya da doktora düzeyinde) durumlarına göre dağılımları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

	N	%
Yurt içi	34	68.0
Yurt dışı	16	32.0
Toplam	50	100.0

2.1.Sınırlılıklar

Bu çalışma, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin Mühendislik Fakülteleri Elektrik-Elektronik Bölümleri öğretim elemanlarından ankete yanıt veren 50 kişiyle sınırlıdır.

3.Bulgular

Elektrik- Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğretim Elemanlarına mühendislik sektöründe yabancı dil bilmenin önemli olup olmadığı sorulmuş, yurt içinde öğrenim görenler % 94.1, yurt dışında öğrenim görenler ise % 93.8 oranıyla bu alanda yabancı dil bilmenin gerekliliğini savunmuşlardır (Tablo.2).

Tablo. 2. Mühendislikte Yabancı Dil Bilmek Önemlidir

	Katılıyorum		Kısmen		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	32	94.1	2	5.9	34	100.0
Yurt dışı	15	93.8	1	6.3	16	100.0
Toplam	47	94.0	3	6.0	50	100.0

Yabancı dilde eğitim verildiğinde öğrencilerin daha donanımlı yetiştirilip yetiştirilmediği sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde yurt içinde öğrenim gören öğretim elemanlarının %47.1'i, yabancı dilde eğitim sonunda öğrencilerin daha donanımlı yetiştirilmediklerini düşündüğü, bu oranın yurt dışında öğrenim görenlerde % 25.0 olduğu ortaya çıkmıştır. Yabancı dilde eğitimle daha donanımlı yetiştirildiklerini düşünenlerin oranı yurt içinde öğrenim görenlerde % 17.6, yurt dışında öğrenim görenlerde ise % 31.3'tür (Tablo.3).

Tablo.3. Yab. Dilde Eğitimde Öğrenciler Donanımlı Olur

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	6	17.6	12	35.3	16	47.1	34	100.0
Yurt dışı	5	31.3	7	43.8	4	25.0	16	100.0
Toplam	11	22.0	19	38.0	20	40.0	50	100.0

Yabancı dilin mesleki alan için mi, yoksa küresel dünyada yer almak için mi öğretildiği sorulduğunda alınan yanıtlar her iki grup için farklılık göstermektedir. Yurt içinde öğrenim görenlerin % 64.7'si en yüksek oranla yabancı dilin küresel dünyada yer almak için olduğunu

düşünürken, yurt dışında öğrenim görenlerdeki en yüksek oran % 56.3'le kısmandır (Tablo. 4).

Tablo. 4. Yab. Dil Küresel Dünya İçindir

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	22	64.7	10	29.4	2	5.9	34	100.0
Yurt dışı	4	25.0	9	56.3	3	18.8	16	100.0
Toplam	26	52.0	19	38.0	5	10.0	50	100.0

Alınan mühendislik eğitiminin kalitesinin yabancı dil bilmekten önemli olup olmadığı sorusunun yanıtı her iki grup için de paralellik göstermektedir. Mühendislik eğitiminin yabancı dil bilmekten daha önemli olduğu fikrine katılma oranı yurt içinde öğrenim görenler için % 79.4, yurt dışında öğrenim görenler için % 87.5'tir (Tablo.5).

Tablo.5. Müh. Eğitimi Yabancı Dil Bilmekten Önemlidir

	Katılıyorum		Kısmen		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	27	79.4	7	20.6	34	100.0
Yurt dışı	14	87.5	2	12.5	16	100.0
Toplam	41	82.0	9	18.0	50	100.0

Yabancı dille eğitim yapan kurumlardan mezun mühendislerin daha çabuk ve kolay iş bulup bulmadıkları sorulduğunda, yurt içinde öğrenim gören öğretim elemanlarının %58.5'i, yurt dışında öğrenim görenlerin % 75'i yabancı dilde öğrenim gören mühendislerin daha kolay ve çabuk iş bulduklarını söylemişlerdir (Tablo.6).

Tablo. 6. Yab. D. Eğ. Alan Müh. Daha Çabuk İş Bulur

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	20	58.5	11	32.4	3	8.8	34	100.0
Yurt dışı	12	75.0	3	18.8	1	6.3	16	100.0
Toplam	32	64.0	14	28.0	4	8.0	50	100.0

Öğretim elemanlarına alandaki bilgilerin yabancı dilde verildiğinde öğrencilerin kavramlaştırma zorluk çekip çekmedikleri

sorulduğunda, alınan yanıtlar her iki gruptaki öğretim elemanları için de benzerdir. Yurt içinde öğrenim görenler bu fikre % 58.5 oranında, yurt dışında öğrenim görenler % 56.3 oranında katılmaktadırlar. Bu fikre kısmen katılma oranı da her iki grup için oldukça yüksektir (Tablo.7).

Tablo.7. Yab. Dilde Eğ. Kavramlaştırılmakta Zorluğu Var

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	20	58.5	12	35.3	2	5.9	34	100.0
Yurt dışı	9	56.3	6	37.5	1	6.3	16	100.0
Toplam	29	58.0	18	36.0	3	60.0	50	100.0

Mühendislik Fakültelerinde yabancı dilde eğitim yapmanın gerekliliği hakkındaki düşünceleri sorulduğunda, her iki grupta da bu fikre katılanlar ile katılmayanların oranının birbirine yakın olduğu görülmüştür. Yurt içinde öğrenim görenlerin %35.3'ü yabancı dilde eğitimi gereksiz görürken, % 38.2'si gerekli görmektedir. Yurt dışında öğrenim görenlerde ise, yabancı dilde eğitimin gereksiz olduğunu düşünme oranı % 37.5, gerekli görme oranı ise % 37.5'tir (Tablo.8).

Tablo. 8. Müh. Fakültelerinde Yab. Dilde Eğ. Gereksizdir

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	12	35.3	9	26.5	13	38.2	34	100.0
Yurt dışı	6	37.5	4	25.0	6	37.5	16	100.0
Toplam	18	36.0	13	26.0	19	38.0	50	100.0

Mühendislerin çalışma alanlarında ve işyerlerinde yabancı dile ihtiyaçlarının olup olmadığı sorulduğunda, öğretim elemanlarının bu konuda birleştikleri görülmüştür. Yurt içinde öğrenim görenler en yüksek oranda % 73.5 ile bu fikri desteklerken, yurt dışında öğrenim görenlerde bu oran % 62.5'tir (Tablo.9).

Tablo. 9. Alandaki İş Yerlerinde Yabancı Dil Gereksizdir

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	0	0.0	9	26.5	25	73.5	34	100.0

Yurt dışı	1	6.3	5	31.3	10	62.5	16	100.0
Toplam	1	2.0	14	28.0	35	70.0	50	100.0

Yabancı dilde eğitim görenlerin alanda daha başarılı olup olmadığı konusunda fikirleri sorulduğunda, yurt içinde öğrenim gören öğretim elemanları yabancı dilde eğitim görenlerin daha başarılı olduğu fikrine % 55.9' la hayır, % 32.4'le kısmen olarak yanıt vermiştir. Yurt dışında öğrenim görenlerden yabancı dilde eğitim görenler alanda daha başarılıdır diyenler % 25.0, kısmen başarılıdır diyenler % 50.0 ve başarılı değildir diyenler % 25.0 oranındadır (Tablo.10).

Tablo.10. Yab. Dilde Eğ. Görenler Alanda Daha Başarılı

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	4	11.8	11	32.4	19	55.9	34	100.0
Yurt dışı	4	25.0	8	50.0	4	25.0	16	100.0
Toplam	8	16.0	19	38.0	23	46.0	50	100.0

Mühendislik eğitiminin belli oranda İngilizce, belli oranda Türkçe yapılması konusunda görüşleri sorulduğunda, yurt içinde öğrenim görenlerden bunu % 26.5'i desteklerken, % 38.2'si bu düşünceye kısmen katılmakta, % 35.3'ü bu fikre karşı çıkmaktadır. Yurt dışında eğitim görenlerin % 43.8'i bu tür eğitimi uygun bulmakta, % 31.3'ü bunu kısmen desteklemekte, % 25.0'i bu fikri kabul etmemektedir (Tablo.11).

Tablo. 11. Eğ. Türkçe ve İngilizce Olursa Daha Başarılı

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	9	26.5	13	38.2	12	35.3	34	100.0
Yurt dışı	7	43.8	5	31.3	4	25.0	16	100.0
Toplam	16	32.0	18	36.0	16	32.0	50	100.0

Öğretim elemanlarına bu bölümlerde eğitim dilinin Türkçe olması ancak alanla ilgili konuları içeren yabancı dil eğitiminin verilmesi konusundaki düşünceleri sorulduğunda, yurt içinde öğrenim görmüş olan öğretim elemanları % 76.5'le yurt dışında öğrenim görenler de % 62.5'le bu fikri desteklemektedirler (Tablo.12).

Tablo. 12. Müh. Eğ. Türkçe Olmalı ve Alanla İlgili Yabancı Dil Eğitimi Verilmeli

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Yurt içi	26	76.5	3	8.8	5	14.7	34	100.0
Yurt dışı	10	62.5	5	31.3	1	6.3	16	100.0
Toplam	36	72.0	8	16.0	6	12.0	50	100.0

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda mühendislik sektöründe yabancı dil bilmenin önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak mühendislik eğitiminin kalitesi yabancı dil bilmekten daha önemlidir. Yabancı dil küreselleşme sürecine katılabilmek için gereklidir. Yabancı dilde eğitim görenler daha çabuk ve kolay iş bulmaktadırlar. Bunun nedenini sadece yabancı dilde yapılan eğitime bağlamak yanlış olur. Yabancı dilde eğitim yapan bölümler üniversite sınavında yüksek puanlı öğrencileri kabul etmekte ve böylece girdikleri bölümün de ününü artırmaktadırlar. Ayrıca ülkemizde yabancı dil bilmek işe girişte bir ön koşuldur. Yabancı dilde eğitim, öğrencilerde kavramlaştırma açısından sorun yaratmaktadır. Yine de çalışmada yabancı dilde eğitimin mühendis adaylarını daha donanımlı yapıp yapmadığı, yabancı dilde eğitimin gerekliliği, yabancı dilde eğitim görenlerin alanda daha başarılı olup olmadığı ve belli oranda Türkçe, belli oranda yabancı dilde eğitim yapılmasının daha başarılı sonuçlar yaratıp yaratmayacağı belirginlik kazanmamıştır. Ülkemizde süregelen yabancı dilde eğitim olmalı mı, olmamalı mı konusundaki tartışmaların buraya da yansıdığı görülmektedir. Öğretim elemanları yabancı dille eğitim konusunda ortak bir fikir sahibi olmamalarına karşın, Türkçe eğitimin yanı sıra alanla ilgili yabancı dil öğretiminin yapılması konusunda birleşmektedirler.

Bu çalışmanın ışığı altında şu önerilerde bulunulabilir:

1. Bu sınırlı çalışma daha gerçekçi sonuçlara ulaşabilecek şekilde genişletilmelidir.
2. Alanda çalışan mühendislere yönelik de büyük çaplı benzer nitelikte araştırmalar yapılmalıdır.
3. Eğitim dili Türkçe olmalı, mühendislik programları alanla ilgili yabancı dil dersleriyle donatılarak program zenginleştirilmeli ve bu dersleri verecek

alan ve yabancı dil öğretimi bilgisiyle donanımlı öğretim elemanları yetiştirilmelidir.

Kaynakça

- [1] Şenses, Fikret. “Uluslar arası Gelişmeler Işığında Türkiye Yüksek Öğretim Sistemi” **Temel Eğilimler, Sorunlar, Çelişkiler ve Öneriler ERC Working Papers in Economics**. September 2007. Ankara: Middle East Technical University.
- [2] <http://www.trforumuz.biz/archieves/t-31891.html>.
- [3] Gökçora, İ. Haluk. “Bilim Dili Olarak Türkçe” **Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi**. Haziran 2004. Cilt 4. Sayı 2. Sayfa(lar)
- [4] Erdem, Ali Rıza. (1998). **Nasıl Bir İnsan Modeli Yetiştirelim**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- [5] Ergenç, İclal. “Bilim Dili ve Anadili” **Bilim ve Ütopya**. Şubat 2001. Sayı 80. s. 12-13.
- [6] İçen, Hüseyin. “Yabancı Dille Öğretim Tuzağı” **Bilim ve Ütopya**. Şubat 2001. Sayı 80. s.6.
- [7] Demircan, “Öğretim Dili, Dil Öğretimi” **Cumhuriyet**. 16 Aralık 1989. s.2.
- [8] Yücel, Tahsin. (1998). “Yabancı Dille Öğretim”. **Anadilinde Çocuk Olmak**. İstanbul: Papirüs Yayınevi.
- [9] Güneşligün, Erdem. (2003) “Eğitim Sistemimizin Hızla Yayılan Tümörü Yabancı Dilde Bilim ve Öğretim Yanılgısı”. **EMO II. Öğrenci Kurultayı Bildiriler Kitabı**. 01.11.2003. Orta Doğu Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi, Ankara. s. 99-109.
- [10] Apaydın, Ethem. “Öğrenim Türkçe Olmalı”. **Cumhuriyet Dergi**. 21.12.1996. s. 5
- [11] Barber, C. L. (1988). ‘Some Measurable Characteristics of Modern Scientific Prose ‘ **Episodes in ESP**. Hertfordshire: Prentice Hall International Ltd.
- [12] Hutchinson, Tom & Alan Waters. (1991). **English for Specific Purposes**. Cambridge: Cambridge University Press.

[13] Sharp, Alastair. (1988). 'Some Features of Scientific English'. Responses to **English for Specific Purposes**. California: CATESOL. pp.186-190.